

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ & ΕΠΑ.Λ. Β'

18 ΜΑΪΟΥ 2015

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές

A. Ο συγγραφέας αναφέρεται στη διαχρονικότητα των μνημειακών χώρων. Αρχικά, επιβεβαιώνει την αρχιτεκτονική αξία των μνημείων χάρη στην αποπνέουσα δημοκρατική συνείδηση καθώς και στην ψυχαγωγική τους διάσταση, κυρίως μέσω της πολιτισμικής παραγωγής και της θεατρικής δημιουργίας. Άλλωστε, βασική επιδίωξη της αρχαιολογικής αντίληψης είναι η συνεύρεση παρελθόντος- παρόντος για την εμπέδωση του διαχρονικού τους μηνύματος αλλά και την ενσωμάτωσή τους στη συγχρονία. Αναφέρονται, ωστόσο, και προβλήματα σχετικά με την αλλοίωση των μνημείων και την αδυναμία ολοκληρωμένης επαφής με αυτά. Ως απάντηση ο συγγραφέας υπογραμμίζει την ανάγκη επαφής των ανθρώπων με δρώμενα σε αυτούς τους χώρους ως μέσο ανάδειξης και προστασίας τους. Επιπρόσθετη αρωγή στην αξιοποίηση των μνημείων θα παρέχει η καταλογογράφηση τους. Καταληκτικά, υποστηρίζει τη σύμπραξη αρχαιολόγων, καλλιτεχνών, διανοουμένων και αιρετών αρχόντων, και τη διενέργεια εκδηλώσεων για την προστασία και την αναβίωσή τους.

- B.1**
- α. Σ
 - β. Λ
 - γ. Λ
 - δ. Λ
 - ε. Σ

B2. α) Τρόποι ανάπτυξης:

i. Με διαίρεση:

Διαρετέα έννοια: τα μνημεία

Διαιρετική βάση: το είδος τους

Αποτέλεσμα της διαίρεσης: «...πολύ ή λιγότερο γνωστών, ... μόνο από αρχαίες μαρτυρίες».

ii. Με αίτιο - αποτέλεσμα:

Αίτιο: «Η καταγραφή ... απλής ανάδειξής τους».

Αποτέλεσμα: «...θα προσφέρει ... αυτού του πλούτου».

iii. Παραδείγματα: «...δηλαδή την ιστορία τους. Τα χαρακτηριστικά τους...ή απλής ανάδειξής τους»

β)

πρώτα απ' όλα: κατ' αρχάς, αρχικά

παράλληλα: συνάμα, συγχρόνως

εξάλλου: άλλωστε, μάλιστα, επιπλέον, επιπρόσθετα.

B3. α)

εκτυλίσσεται: διαδραματίζεται, συμβαίνει
κατάλοιπα: απομεινάρια
επιδίωξη: στόχος, σκοπός
προσέγγιση: σύγκλισης, επαφής, γνωριμίας, πλησιάσματος
ολοκληρωμένη: πλήρη

β)

αναπτυσσόταν ≠ υποβαθμιζόταν
δράση ≠ αδράνεια
ερευνημένων ≠ ανεξερεύνητων
γνωρίζουμε ≠ αγνοούμε
ανάδειξης ≠ υποτίμησης

B4. α)

Η διπλή παύλα λειτουργεί παρενθετικά, καθώς το νόημα είναι απαραίτητο για τον αναγνώστη, αλλά όχι κύριο, με σκοπό να επεξηγήσει τα δεδομένα αρχαίων μαρτυριών για τα μνημεία με παραδείγματα, όπως είναι η ιστορία, τα χαρακτηριστικά, η κατάσταση και οι δυνατότητες χρήσης ή απλής ανάδειξης των μνημείων. Επίσης, διευκρινίζονται τα είδη των μνημείων, ανάλογα με τον βαθμό και τον τρόπο γνωριμίας με αυτά.

β)

Στο κείμενο κυριαρχεί το γ' πρόσωπο για να προσδώσει στο λόγο αντικειμενικότητα, ουδετερότητα και επίσημο ύφος. Με αυτόν τον τρόπο καταφέρνει να περιγράψει ακόμη πιο εμφατικά την αξία και την προσφορά τους. Αυτό γίνεται αντιληπτό στα παρακάτω παραθέματα «...οι χώροι αυτοί...εκφράζουν στην αρχιτεκτονική με τον προφανέστερο τρόπο τη δημοκρατική αντίληψη για τη ζωή» (2^η παράγραφος), «τα προβλήματα αυτά δεν πρέπει, βέβαια, με κανέναν τρόπο να οδηγούν σε αρνητική τοποθέτηση για τη σύγχρονη χρήση των κατάλληλων για τη δραστηριότητα αυτή μνημείων» (6^η παράγραφος).

Γ.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία σε ημερίδα του Δήμου.

Ύφος: σοβαρό.

Ρηματικά πρόσωπα: α' πληθυντικό, β' πληθυντικό, γ' ενικό – πληθυντικό.

Τρόπος πειθούς: επίκληση στη Λογική, χωρίς να λείπει η επίκληση στο Συναισθήμα

Προσφώνηση: Συνδημότισσες και συνδημότες,

Πρόλογος:

Μπορείτε να επικαλεστείτε στον πρόλόγό σας την «Παγκόσμια» Ημέρα των Μουσείων», που γιορτάζεται στις 18 Μαΐου, ως αφετηρία για την αξία των Μνημείων. Εναλλακτικά, μπορείτε να μεταφέρετε τον προβληματισμό σας εξαιτίας της στάσης που επέδειξαν ορισμένοι συμμαθητές σας κατά την επίσκεψη του σχολείου σας σε έναν αρχαιολογικό χώρο.

Α' ερώτημα: για ποιους λόγους οφείλει το ευρύ κοινό να πλησιάσει και να γνωρίσει τους χώρους και τα μνημεία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- **Σε ατομικό επίπεδο:** χώροι ομορφιάς, αισθητικής απόλαυσης, κίνητρο για καλλιτεχνική δημιουργία. Μεταγγίζονται οι αξίες και τα ιδανικά, και δίνονται ερεθίσματα για δράση και δημιουργία. Συνειδητοποιούμε τον κοινωνικό μας ρόλο. Η συμμετοχή και η ανάληψη ευθυνών εδραιώνει τη δημοκρατία. Η ιστορική μνήμη διδάσκει την αξία του διαλόγου, συνδέει τα άτομα, καλλιεργεί πνεύμα συνεργασίας (κοινωνικοποίηση). Κατανοούμε ότι η εξέλιξη και η πρόοδος απαιτούν σύνεση, φρόνηση. Αναβαθμίζεται το αισθητικό κριτήριο και ενδυναμώνεται η στροφή στην ψυχαγωγία.
- **Μορφωτικό επίπεδο:** αποτελούν ιδανική μέθοδο μάθησης της ιστορίας μας, βασισμένη στην άμεση επαφή με τα μνημεία μιας εποχής. Δίνουν αφορμή για έρευνα και μάθηση. Μαθαίνουμε το παρελθόν, κατανοούμε ότι είμαστε συνεχιστές, συνειδητοποιούμε την αξία της γλώσσας μας. Διευρύνονται οι πνευματικοί ορίζοντες, κατακτάται η ουσιαστική γνώση, απεγκλωβίζεται ο άνθρωπος από προκαταλήψεις και αντιστέκεται στην παραπληροφόρηση και την προπαγάνδα. Γνωρίζουμε τη αξία της επιστήμης, της τεχνολογίας, της φύσης.
- **Σε εθνικό – πολιτιστικό επίπεδο:** συνδέουν το παρελθόν με το παρόν, ενισχύουν τη φιλοπατρία, την εθνική συνείδηση. Παράλληλα, ενδυναμώνεται η εθνική μας συνείδηση, τονώνεται η φιλοπατρία και η εθνική αυτογνωσία. Καθιστούν δυσχερή τη διαστρέβλωση της αλήθειας. Με την επαφή μαζί τους αποφεύγουμε τα λάθη του παρελθόντος, εντοπίζουμε τις ρίζες των σύγχρονων προβλημάτων. Χάρη σε αυτά καλλιεργείται πνεύμα γόνιμου διεθνισμού, συνειδητοποιείται η αξία της ειρήνης και η απαξία του πολέμου. Αποτελούν σύμβολα αυτοθυσίας, ηρωισμού που μυούν στις αξίες του ανθρωπισμού, του μέτρου.
- **Σε οικονομικό επίπεδο:** τόποι προσέλκυσης τουριστών και αρχαιολόγων ερευνητών από ολόκληρο τον κόσμο. Διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων. Ανάπτυξη πολιτιστικού και θρησκευτικού τουρισμού, επομένως οικονομική ανάπτυξη τόσο της περιφέρειας όσο και των δημοσιονομικών του κράτους.

Β' ερώτημα: δραστηριότητες με τις οποίες οι πολίτες και ειδικότερα οι νέοι θα εξοικειωθούν με αυτά.

Πολίτες

- **Πολιτεία:** μέριμνα για τη συντήρηση, προστασία και φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων. Υλική στήριξη με έργα υποδομής. Οικονομική ενίσχυση των ερευνών για τη μελέτη και την ανάδειξη του πολιτισμού του παρελθόντος. Κινητοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τους παραπάνω στόχους. Συντονισμένη προβολή της παράδοσής μας στο εξωτερικό και ενίσχυση της δράσης του απόδημου ελληνισμού.
- **Μ.Μ.Ε:** εκστρατεία ενημέρωσης και πληροφόρησης μέσω της προβολής εκπομπών που αναδεικνύουν τα μνημεία.

Νέοι

- **Σχολείο:** αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, βιωματική διδασκαλία της ιστορίας σε αντίθεση με την αποστήθιση γεγονότων και χρονολογιών. Διαδραστικά μαθήματα που εξοικειώνουν τα παιδιά με τα ιστορικά μνημεία. Ουσιαστικές επισκέψεις στα μνημεία, αφού προηγηθεί διδασκαλία, ανατεθούν εργασίες στους μαθητές με σκοπό να καταστεί πιο ενδιαφέρουσα η μελέτη και η κατανόηση της αξίας τους. Ενίσχυση του ρόλου του δασκάλου και των μαθητικών κοινοτήτων με περιθώρια δημιουργικών πρωτοβουλιών. Μπορεί να εφαρμοστεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Υιοθετώ ένα Μνημείο (φροντίδα, προβολή, συντήρηση, καθαρισμός). Προγράμματα ανταλλαγής μαθητών από το εξωτερικό.
- **Οικογένεια:** γόνιμη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου με ταξίδια και διάβασμα. Οι γονείς οφείλουν να αποτελούν υγιές πρότυπο, χωρίς όμως να ρέπουν προς την προγονολατρία ή την ηθικολογία, όσον αφορά τη στάση απέναντι στο πολιτισμικό παρελθόν.
- **Πνευματικοί άνθρωποι:** ανάληψη πρωτοβουλιών με σκοπό τον περιορισμό του υπερκαταναλωτικού - υλιστικού προτύπου. Ταυτόχρονα θα ήταν ωφέλιμο να τονίσουν τη χρησιμότητα των μνημείων και να ευαισθητοποιήσουν τους νέους για την αξία των μνημείων.

Επίλογος: ευχή για την ανάληψη πρωτοβουλιών, στα πλαίσια του σχολείου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να προωθηθούν δράσεις που θα συνδράμουν στην εξοικείωση με τα μνημεία της πολιτισμικής κληρονομιάς, με απώτερο στόχο την προστασία και τη δημιουργική αξιοποίησή της.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

* Η ανάπτυξη του θέματος είναι ενδεικτική. Προφανώς οι μαθητές δεν είναι υποχρεωμένοι να αναπτύξουν το κείμενό τους στο εύρος των επιχειρημάτων που παρουσιάζονται εδώ.